

LESOTHO ARANYA

ÍRTA: BIERNACZKY SZILÁRD

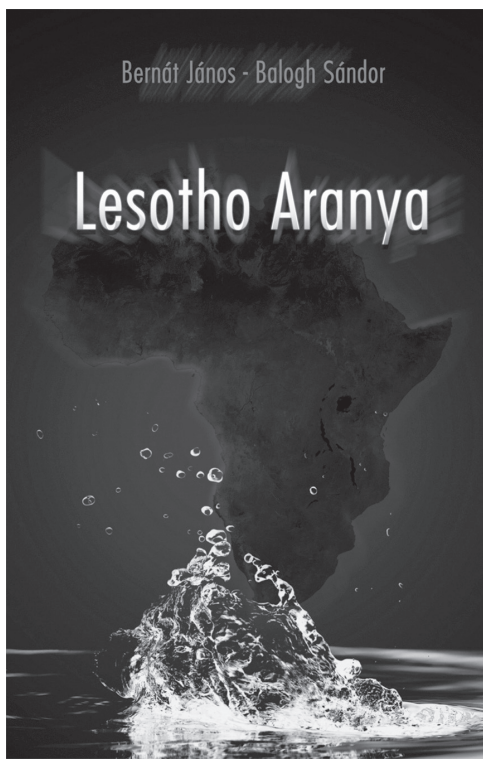
Lesotho egy kicsi ország (kb. 30 ezer négyzetkilométer, mintegy 5 millió lakossal) a 12 Magyarországnyi területtel rendelkező Dél-Afrikai Köztársaság belsejébe zárva (hasonlóan az ugyancsak a DAK-ba ékelt Szváziföld mini-köztársasághoz). Bernát János és Balogh Sándor történelemkönyve, regénye, dokumentuma (vagy akár mindhárom egyszerre) e kis ország életének egy drámai időszakát eleveníti fel. S eközben görbe tükröt helyez az egész világ elé, felmutatva azt a sokszoros képmutatást és manipulatív késztetést (ha keményebben akarnánk fogalmazni, azt is mondhatnánk, hazugságtengert), amely sajnálatosan glóbuszunk mai közpolitikai állapotát jellemzi.

A szerzők által élére állított konfliktushelyzet látszólag a hatalmas szomszéd és a kicsiny hegyvidéki államocska (királyság, monarchia) elkerülhetetlen egymásmellettségéből keletkezik. Amennyiben Lesotho aranyát, a vizet az a gátrendszer és vízi erőmű szolgáltatja, amelyet nagykölttségű nyugati beruházások segítségével építettek meg, de amelyet azonban kénytelenek igen olcsón biztosítani a vízszegénységben szenvedő fél-szubkontinensnyi szomszédnak, mégpedig azért, hogy a beruházások megfelelő ütemben térüljenek meg. E konfliktushelyzetet tetézi az, hogy ez a bizonyos hatalmas szomszéd egy nemrégiben felszabadult afrikai ország, amelynek elnöke a Béke-Nobel-díjas Nelson Mandela.

Maga a történet párhuzamos cselekményszövés formájában bontakozik ki: lényegében egy éhséglázadás zűrzavaros és atrocitásokkal teljes napjai zajlanak (a lázadás letörésére a félénk király és még gyávább minisztere kérése nyomán behatoló dél-afrikai és botswanai csapatok lényegében terrorisztikus eszközöket alkalmaznak, a leshotóiak meg részben védekeznek, részben fosztogatnak...).

A történet egyik ágán egy lesothói kiscsalád kapaszkodását láthatjuk, amint a munkáját valamilyen kritikus megjegyzése miatt éppen elvesztő mérnök és felesége próbálják egyetlen gyermekük táplálékát (szinte már bármi áron) megszerezni.

Míg a másik ágon a nemzeti, illetve nemzetközi hatalmi reagálásokból (egyrészt a lesothói király és minisztere, másrészt a keserű szájízú, de megkötött kezű Nelson Mandela és – fancsali képű alelnöke, Jacob Zuma, – az éppen újabb szex-konfliktusba keveredett Bill Clinton, – Lapátfülű, a dél-afrikai igazmondó újságíró, – és aki likvidálja, Khuboni, a dél-afrikai bérgyilkos, – James D. Wolfensohn, a Világbank olcsó vízért aggódó elnöke, – az aggodalmaskodó Koffi Annan Ensz-főtítkárr, – a

Bernát János – Balogh Sándor

Lesotho Aranya

Pécs, Publikon Kiadó

2012, AHU Könyvek

halálosan megfenyegetett dél-afrikai legfelsőbb bíró, Pius Langa, – a vízről álmodzó, minden lesothói és dél-afrikai emberért imádkozó Szentatya, – a politikai választás felelősségétől szabadulni akaró polgármester Maserunak, vagyis a lesothói fővárosnak amerikai testvérvárosából, Austinból, – a kormányellenes tiszték megkínzásának híréből hiteles információt kapni akaró Kellenberg, a svájci Vöröskereszt elnöke, – végül a jó szándékú, bár a konfliktusba való aktív bekapcsolódás miatt súlyos bizonytalanságokat átélő Mogae elnök Bostwana-ból) tárul elénk mindaz, amit képmutatásnak és manipulációnak neveztek indulásképpen.

Ez a kötet 2012-ben jelent meg. S mindmáig elbűjík a hazai kiadványtermelés tengerében. Harminc-negyven éve biztosan botrányt kavart. Sőt, a szerzőket akár atrocitások is érthették volna. Nem kétséges, hogy a személyes szabadság mai foka sokkal magasabb. Ez igazán szerencsésnek mondható. Azonban a mű körüli visszhangtalanság azt jelzi, amit nap mint nap érzékelünk: az olvasási kultúra nagy mértékű lehanyaglását (felmérések szerint az emberek a képernyőn eléjük toluó napi információknak legjobb esetben csak az első oldalát futják át, de, sajnos, az egyetemi hallgatók háromnegyed része sem olvas többet el az első oldalnál az egyébként nagyobbbrészt már a komputeren elérhető kötelező vagy ajánlott olvasmányokból ...)

Talán még annyit: a könyv elemi erejű hatással bír, de lényegében vázlatos. A témaválasztás és az elbeszélői folyamat, ábrázolásmód értékét mérlegelve állítjuk, hogy akár részletesebb kidolgozást is megérdemelne...